

Vysoké učení technické v Brně
Fakulta architektury
Poříčí 273/5, 63900 Brno 39

Zadání diplomové práce

Číslo diplomové práce: FA-DIP0077/2014
Ústav: Ústav navrhování
Student(ka): **Bc. Petr Štukheil**
Studijní program: Architektura a urbanismus (N3501)
Studijní obor: Architektura (3501T002)
Vedoucí diplomové práce: **prof. Ing. arch. Ivan Koleček**
Konzultanti diplomové práce:

Akademický rok: **2014/15**

Název diplomové práce:

Termální lázně Yverdon, pět smyslů v architektuře

Zadání diplomové práce:

Kvalita prostředí, funkční náplň ani kapacita stávajícího lázeňského souboru již nevyhovuje dnešním potřebám ani předpokládanému dalšímu směřování města.

Podrobný nový stavební program je náplní konceptu a projektu. Projekt bude brát v úvahu identitu místa, měřítko a způsob zastavění lázní vzhledem ke vztahům v území, ke krajině, k městu a místu. Stávající hranice areálu lázní budou také hranicemi nových lázní. Historické budovy musí být zachovány.

Rozsah grafických prací:

Podrobnost finálního řešení práce je měřítko 1:200. Práce obsahuje následující části:

- vysvětlující schémata a analýzy
- situace 1:500
- půdorysy všech podlaží 1:200
- řezy a pohledy (důležité k pochopení projektu)
- vyjádření ve 3D
- vybraný konstrukční a prostorový detail 1:20
- model 1:500
- doplňující pracovní modely
- event. doprovodný text na panelech a průvodní zpráva

Forma odevzdání – max. 6 panelů formátu A1. Půdorysy, řezy a pohledy v měřítku 1:200 budou nebarevné (černobílé nebo odstíny šedé).

Seznam odborné literatury:

KOLEČEK, I. a P. KRATOCHVÍL Vrstvy. Praha: Arbor vitae, 2010. ISBN 978-80-87164-32-7

MOURA, E.- S. Rozhovory se studenty. Zlín: Archa, 2009. ISBN 978-80-901926-9-0

NORBERG-SCHULZ, Ch. Genius loci. Praha: Dokořán, 2010. ISBN 978-80-7363-303-5

PALLASMAA, J. Oči kůže. Zlín: Archa, 2012. ISBN 978-80-87545-10-2

ZUMTHOR, P. Promýšlet architekturu. Zlín: Archa, 2009. ISBN 978-80-901926-1-4

Termín zadání diplomové práce: 23. 2. 2015

Termín odevzdání diplomové práce: 18.5.2015

Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

Bc. Petr Štukheil
Student(ka)

prof. Ing. arch. Ivan Koleček
Vedoucí práce

doc. Ing. arch. Antonín Novák
Vedoucí ústavu

V Brně, dne 23. 2. 2015

doc. Ing. arch. Jan Hrubý, CSc.
Děkan

Pět smyslů v architektuře

Myšlenky

Termální lázně Yverdon

Myšlenky

<< Úvodem zde chci napsat pár řádků o architektuře, jak ji vnímám a co pro mě znamená. Jedná se o část textů věnovaných smyslům při práci na jednotlivých projektech. Myšlenkové shrnutí dvouleté práce v atelieru architekta Ivana Kolečka. Závěr je zaměřen na samotné Termální lázně Yverdon. >>

Neustálá souhra pocitů a rozumu. Pocity je nutné prověřovat kritickým rozumem. Abstraktní úvahy nám potvrdí pocit. Projektovat znamená z velké části rozumět a seřazovat. Myslím si ale, že vlastní jádro architektury vzniká z emocí a náhlých vnuknutí. Okamžiky vzácné inspirace se dostaví při trpělivé práci. Síla dobrého návrhu leží v nás samých a v naší schopnosti vnímat svět pocity a rozumem. Peter Zumthor¹

Poezie v architektuře je pro mě to, "co není vidět". Skladba prostorů, světlo, teplota a struktura materiálů. Věci, kterých si člověk zkrátka nevšimne na první pohled, ale vnímá je podvědomě. Stejně jako poezie i architektura musí mít nadčasový přesah.

Přemýšlím, které domy na mě působily poeticky. Určitě to jsou staré románské a gotické chrámy, z těch moderních jednoznačně Kahnův dům na břehu Tichého oceánu - Salk Institute a Le Corbusierova Ronchamp. Oba domy mají v sobě něco, co se nedá popsat, ale je potřeba to zažít svou přítomností a tichem.

---

¹ ZUMTHOR, Peter. *Promýšlet architekturu*. Zlín: Archa, 2009, 91 s. ISBN 978-80-901926-1-4.

Neapol, tržnice

Říká se, že temperament Italů roste přímou úměrou se vzdáleností od Alp, stejně tak i jejich řídičské schopnosti a chování za volantem. Objevit Neapol zřejmě znamená pochopit život místních lidí, poznat zdejší architekturu, dát si espresso „na stojáka“ a ochutnat pravou Margheritu, kterou Napolitáni údajně vymysleli v roce 1889 na počest příjezdu královny Margherity Savojské.

Zdánlivý všudypřítomný chaos, který má svá skrytá pravidla. První chod přichystaný samotným městem. Skutečnému užívání města jak to umí Napolitanci. Úzké ulice chránící před spalujícím sluncem nejsou ve středozemí nijak výjimečné. Odlišujícím znakem od ostatních měst může být například všudypřítomný trh s čerstvými potravinami, který se pak přemění na hromady krabic povalující se po ulici. Místní to však neřeší a žijí dál. Moc dobře ví, že v noci přijede úklidová četa a zítra se bude vše opakovat. Obrovský ruch v ulicích je střídán klidnějšími náměstími a naprosto klidnými prostory sakrálních staveb. Vše je vyvážené jako chuť precizně připraveného lososa. Výšlap po soustavě schodišť a prudce stoupajícími ulicemi na Castel Sant Elmo. Město se postupně odhaluje různorodými průhledy mezi domy a nakonec je vidět celé z ptačí perspektivy. Najednou je struktura města čitelnější. S trochou nadsázky může člověka překvapit, že Neapol leží u moře, které je poprvé vidět až z vyššího místa nad městem.

Chci definovat prostor, ve kterém se bude střídát tma a ticho s ranní záplavou světla a živelným ruchem prodeje místních produktů uvolňující množství vůní i chuťových vjemů. Dokonce i náhlý klid zavřené tržnice má svoji specifickou vůni. Mělo by se jednat o prostor, který nebude konkurovat organice, různorodosti a velikosti ochutnávaných plodin.

podzim 2013

Obydlená příroda, vinařství

Jeden z nejvýraznějších znaků činnosti člověka v přírodě je však město, město za poslední desítky let čím dál více rozpínající se do volné krajiny. „Obydlenost“ krajiny došla až do takové míry, že téměř na každém čtverečním metru Evropy už stál člověk a zanechal v ní nějakou stopu. Ať už pouze otisk své nohy nebo něco postavil, něco zasadil, vykopal či zničil. Stejně jako Řekové postavili Akropoli, zdokonalili i technologii výroby vína. Římané však šli ještě dál a začali ho pěstovat ve vinicích. Najednou samotná příroda dostala řád a okolní krajinu také podrobuje své kompozici. Vinice je, dá se říct, architektonizovaná příroda, pole, jižní svah plný slunce. Vinice jsou tou druhou polohou zabydlené krajiny, kdy hlavním prvkem jsou stále rostliny. Zásah člověka je však nesporný.

Dům, kde bude především perfektně fungovat výroba vína, ale ani prezentace nesmí zůstat pozadu. Dům, který bude obklopen vinicemi a stane se její součástí jako by zde stál odjakživa. Musí být odrazem celoroční tvrdé práce, které poskytne zázemí.

jaro 2014

Příroda, hory, Cabane Rambert

Svět se najednou celý roztřepe, nakloní 20° doprava a naskytne se mi pohled dříve neznámý. Obrovské svítící město na břehu temného oceánu. Se zkracující se vzdáleností se rapidně mění měřítko. Černé plochy se téměř ztratily a zůstávají jen miliony světél propojené pulsujícími liniemi, které jakoby je zásobovaly životně důležitou tekutinou. Čím více klesáme a blížíme se přistávací dráze, tím více se zdá město nekonečné. Příroda nemá šanci, její zabydlení nezná mezí. Noční New York

Většinu cesty jsem šel sám, takže jsem si mohl prožít naplno klid a majestátnost hor, které mě obklopovaly ze všech stran. Chvilky ticha byly střídány občasnými poryvy větru a rytmizovány zvuky kamenů pod nohami. Při takovém fyzickém vypětí cestou vzhůru si člověk začne uvědomovat zdánlivé maličkosti, jako jsou právě zvuky kroků, tlukot srdce nebo šum trávy. Grand Mouveran

Nová Cabane musí mít stejnou vlastnost jako ta stará – vnější vrstvu (pevnou, drsnou a studenou) a vnitřní vrstvu (člověku bližší, dřevěnou, teplou). Není třeba vytvářet exhibici, přehlídku toho, co všechno se dá postavit. Bude stačit jednoduchý dům vhodný pro život v horách.

podzim 2014

Termální lázně Yverdon

Yverdon

Yverdon Les Bains je zajímavým, leč schizofrenním městem. Přestože leží na břehu poměrně velkého jezera Neuchatel, vůbec to není znát. Přestože se zde nachází lázně, není typicky lázeňským městem. Po regulaci v dřívějších dobách hladina jezera ustoupila asi o jeden kilometr na sever a naskytla se tak možnost rozvoje tímto směrem. Od 19. století, kdy se začaly lázně hojně využívat, se nacházely jižně, prakticky za městem, bez větší prostorové návaznosti. Historické centrum se tedy ocitá uprostřed mezi lázněmi a jezerem. Město se v průběhu 20. století rozrůstá všemi směry, lázně jsou postupně obkloповány jednotlivými urbanistickými celky, ale plnohodnotné vztahy města a lázní, města a jezera nejsou stále naplněny. Důvodem víceméně nefungující interakce s jezerem je i fakt, že je rozděluje železnice a přilehlé průmyslové a skladovací objekty.

Dnes se lázeňský areál nachází v parku obklopeném různorodou zástavbou. Komplex sestává z několika budov. Hotel des Bains a Villa d'Entremont z 18. století a Rotunda z konce 19. století. Tyto tři objekty jsou jedinými hodnotnými a zároveň památkově chráněnými budovami. Dále pak Lázeňská budova s bazény z poloviny 70. let a Grand Hotel des Bains z konce 90. let, které jsou v areálu nešťastně umístěny, nekonceptně dostavovány a v současnosti nevyhovují provozně ani kapacitně. Výraz novějších budov je natolik silný, že je člověk vnímá hned na první pohled.

zima 2014

Voda

Voda je vším.

Plynem, kapalinou, ledem. Sněhovou vločkou.
Životním prostorem, přírodou.
Mrakem, kapkou deště, potůčkem, řekou, mořem,
oceánem.
Klidnou hladinou jezera, rozbouřenou povodní.

Umí dát život, ale také zahubit.
Umí zahřát, umí zchladit.
Odráží své okolí, zkresluje svou hloubku.
Voní čistotou, ale i hnilobou.
Chutná po květech, chutná po víně.
Šumí. Oceán také šumí. Hladina jezera nese okolní zvuky.

Voda je atmosférou.
Voda je prostorem.
Může být nekonečná.
Může být intimní.
Voda je hudbou.
Člověk je vodou.

jaro 2015

Místo, koncept

Místo, lázeňský park je v měřítku celého Yverdon Les Bains chápán jako jedna z významných ploch. Pól, který vyvolává interakce ve svém okolí. To je natolik různorodé, až se stává neutrálním.

Výchozí hodnotu tedy tvoří samotný lázeňský park se třemi historickými budovami. Je vlastním světem, kde člověk může nerušeně relaxovat a naplno rozvíjet své smysly.

Volný tvar ve volné krajině. Zdánlivě nahodilý jako jeho okolí. Dům má ovšem svou vnitřní strukturu a řád, nazval jsem jej "Malý svět pod velkou střechou".

Chci vytvořit prostředí, které bude jedinečné svou prostorovou skladbou, kde bude světlo a zároveň intimní šero, teplo, ale i chlad, prostředí plné vůní vybízejících k relaxaci, kde člověk začne opravdu vnímat celé své tělo. Je třeba myslet na to, že každý materiál má svůj specifický zvuk, tepelnou vodivost a strukturu. Základním elementem je právě voda. Prochází celým domem, rozděluje a zároveň propojuje jednotlivé provozy a prostory. Vytváří něco tak nesmírně důležitého, jako je atmosféra prostředí. Voda klidná, tekoucí, tryskající, padající nebo v podobě páry, propojuje vnitřní prostředí s venkovním. Pochází z termálního pramene z hloubky až 600 m. Pokaždé je taktéž formována prostorem, kterému chci dát neopakovatelný charakter. Člověk musí poznat, že vstoupil do lázeňského světa.

jaro 2015

Lázně

V lázeňském parku o rozloze 5 hektarů, se nachází tři historické budovy, v nichž je umístěna část hotelu, (Hotel des Bains), restaurace (Rotunda) a konferenční sály (Villa D'Entremont).

Současná nevyhovující budova lázní a hotelu ze 70. a 90. let je nahrazena. Nové lázně jsou strukturou v parku, která je tvořena sedm metrů vysokými kostkami - lidské měřítko - překrytými rovnou zelenou střechou - měřítko města. Vnitřní prostředí je od venkovního odděleno po celém obvodu skleněnou fasádou.

Jednotlivé kostky mají určitý řád, který definuje jejich velikost (6x6, 9x9, 12x12 m), prostorové a materiálové vztahy mezi nimi. Svět kolem kostek je volně plynoucím prostorem s velkou bohatostí. Jejich nosná konstrukce je tvořena železobetonem, který je jednotícím materiálem v prostředí mezi kostkami. Podle potřeby jednotlivých provozů, má uvnitř každá svoji atmosféru, výšku, osvětlení a dispoziční uspořádání.

Voda je prvkem, který prochází celým domem a drží vše pohromadě. Spojuje, rozděluje, nabízí lázeňské prostředí, svět vody. Díky bazénům vybíhajícím ven a celoprosklené fasádě, je vnitřní prostředí velmi silně propojené s okolním parkem a historickými budovami. Téměř v každém místě má tedy člověk kontakt s vnějškem.

Na strukturu lázeňského světa navazuje budova nového hotelu s hlavní recepcí a kavárnou. V této části je ubytovací kapacita 60 pokojů.

V minulosti byla z parku vyčleněna část, na které dnes stojí vily a menší bytové domy. Navracím ji tedy myšlenkově zpět lázním, propojuji s parkem a z jednotlivých domů je tak možné vytvořit rezidenci s apartmány, které budou doplňovat nabídku ubytování lázeňským hostům. Celková ubytovací kapacita je tedy 90 pokojů a 40 apartmánů.

15. 5. 2015